

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő háborúban léto alatt a szerkesztőért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETESI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Eghóna „ 40

Az európai háboru eseményei.

Makó, okt. 2.

Három hete múlt annak, hogy a monarchia déli csapatai újból megkezdtek az offenzívát Szerbia ellen. Bosznia felől átlik a Drina folyót és megindult a harc és az előnyomulás szerb földön. Kötheti harc után, amint hivatalosan jelentették a minap, rövid szünet állott be. Tudvalevő, hogy amikor az osztrák-magyar katonák szerb területekre léptek, a szerbek a Száva több helyütt betörték. Az akkori jelentésekben és tudósításokból ismeretes, hogy a betörő szerbek anyós vereséget szenvedtek és a Timok-divízió teljesen megsemmisült.

A szerbek vissza verése után a monarchia csapatai a Száva felől is megkezdtek az előnyomulást, amit sikeresen folytattak szerb földön. A szerbek, ugyáztik, nem omltak a multróli véres kudarcon és ismét ráadták a fejüket, hogy betörjenek az ország határára, nyilván azzal a célzattal, hogy a monarchiának szerb területén levő csapatait nyugtalanítsák. Ezúttal csak kisebb szerb csapatok jöttek, de, amint már félhivatalosan jelentették és most részletes tudósítások is beszámolnak róla, most is véres kudarcot vallottak. A betörő szerbek közül csak nagyon kevesen tudtak elmenekülni; javarésze elesett és másképpen fogságba került.

A szerbek a tömörkedés vereség után most már újabb és utolsó védvonalat előkészítésén fáradoznak. Az újabb védvonalon, amely az eddigi harcok színhelyétől mélyen becsú Szerbiába, akarják hír szerint megvívni a monarchia seregeivel a döntő ütközést. Emlékeztetőül azonban maguk a szerb katonai körök sem várnak sok jót, ami teljesen érthető is az eddigi események után.

A montenegróiak, ugyanugy mint a szerbek, szintén betörést kíséreltek meg Boszniába, amint azt hivatalosan már jelentették. A monarchia csapatai ezeket a betöréseket is mind visszaverték, amint egy tudósítás most hírül hozza és a montenegróiak, akik között a francia szaktartali különítmény katonái is résztvettek, súlyos vereséget szenvedtek.

Az orosz harcterről nagyon kevés hír van. Ez a pár hír közül csak egynek van hadműveleti szempontból jelentősége. De ez a hír is csak annyit közöl velünk, hogy a németek támadása eredményesen halad előre. Az egyesült hadseregek előnyomulásáról, újabb mozdulatokról azonban nem érkezett újabb hír.

A németek és franciák gyilkos csatája tovább folyik és — így lehet kivenni a jelentésekből — amilyen arányban fokozódik a német támadások heve, olyan arányban lassad a francia ellenállás ereje. A német offenzíva győzelmesen halad előre minden vonalon és a harc közel várható kimenetelére már nem igen lehet kétséges. A francia hivatalos jelentések is kénytelenek elismerni a német sikereket, amelyek érthető örömmel fogadják keltenek Berlinben.

Páris ostroma már közvetlenül közelében állnak tekintendő és maga a francia főváros is erősen készülődik az ostromra. A nagy francia újságok Bordenax és Páris között vitatják a megjelenésük helyét és közben egyre reményvesztettebben írnak a várható eseményekről; a nagy harcok végleges kimeneteléről.

A német seregek Belgiumban is teljes erővel folytatják előnyomulásukat és Antwerpen elvételére a legközelebbi időkre várható.

is nagyon kevés. A mi sebelnk is könnyű természetűek. A kezdetben sebesülünk meg majd a kellet.

Szerdán este 102 sebesült érkezett Kolozsvárra. Valamennyien a feladományozási betörésekkel sebesültek meg. Felírta, hogy súlyosan sebesült egyáltalán nincs közülük. Valamennyien azt mondták, hogy a betöréseknek nagy jelentőséget nem kell tulajdonítani. Egy sebesült érkezett szászados mondotta:

„Az! szerelmem, ha legalább egy-két orosz hadtest jözne át a Kárpátokon, mert annyi bizonyos, hogy vissza már nem tudnak menni: tönkre verjük őket!”

Nagyon érdekes egy román katonai elbeszélés. A máramaros-megyeli harcoknál sebesült meg a azt beszélt el, hogyan tettek tönkre a mieink egy orosz sereget:

„Szembe kerülünk egymással a mi előnyös pozícióra tettük szert egy domboldalon, beállítottuk a géppuskákat a iridatos puszitást vitünk véghez soralkban. Alig egynéhány maradt meg közülük hírmondónak.

Az új galíciai hadállás.

Berlin, okt. 2.

A „Vossische Zeitung” a következő stockholmi jelentést közli: A „Svanaka Tagbladet” írja: Az új osztrák-magyar és német harc-vonal bizonyára hamarosan stabilizálódik. Orosz részen hír szerint megfigyelések után arra az eredményre jutottak, hogy a szövetségesek csapatai Przemysl és Krakó között oly erős pozíciókat foglaltak el, hogy azok ellen formális ostromot kell majd indítani. Annál is inkább, mert az oroszok a német csapatok által erőltetett osztrák-magyar csapatokhoz viszonyítva, ezidő szerint számra nézve kisebbben vannak, mint hogy nagyobb mennyiségű csapatot kellett részben Lengyelországba, részben keleti Galiciába küldeni, hogy a Bukovinával való együttműködés lehetőségét tétezzék. Ha a lengyelországi csapatok küldéséről szóló hír valóban bizonyul, akkor érthető, hogy Hindenburg operációja oly formában nyilvánul meg, hogy az orosz nyomás Ausztria és Magyarország ellenében enyhül. Megjegyzendő, hogy a hír Pétervárról megtáviratozták a párisi lapoknak.

Bulgária beleavatkozik a háborúba.

Szófiából jelentik: A félhivatalos „Cambona” ma szenzáció cikket

A szövetséges hadak győzelmes előnyomulása.

Az orosz fél a döntő ütközettől.

Lázás készülődések a döntő nagy csatára.

A mai napnak éppen egy, mint az előbbieknek nincsenek a hadviselés tekintetében fontosabb eseményei. Bár el kell ismerni, hogy egy a német hadsereg részint a francia földön, részint az oroszok területén dicsőséges harcokat vívott ma is.

És viszont tagadhatatlan tény az is, hogy harcaink a szerbek ellen körülbelül eleget tettek mindazon követelményeknek, melyek várhatóak voltak. A szerbek már körülbelül le vannak igázva és ma-holnap még hadalónál védelemből álláspontra sem fognak támadólag fellépni. Most az, hogy még olykor-olykor most is megkísérelik határainkon a betörést, az nem sokat jelent. Ezek inkább rabolni, éhségüket akarják csillapítani betöréseikkel.

Nem tart azonban már soká a dolog. A szövetséges hadak egyezülnek és egyszerre megadják a kegyelem-döleést az európai dékót állandóan fenyegető és a szerbek soraára jutott muszka armádiának.

Mai híreink a következők:

Az oroszok romlása a szorosokban.

Kolozsvárról írják nekünk: Kolozsvárra kedden érkezett egy

magyaros urlembert, aki az oroszok szorosánál történt betörésről a következő érdekes részletet beszélt el:

Az első betörő orosz csapat két kozákjárőrje lelepett és súlyosan bántalmazott egy fegyvertelen fiánccal. A vandalizmus azonban hamarosan megbosszulta magát, mert egy, a vidéken cirkáló caendőrfjárőr lesből mindkét kozákokat leterítette. Az, hogy a kozákok a következményekkel nem számolva mutatkoztak, vesztét okozta az orosz szorosnál betört egész orosz csapatnak, mert a lakosság híradására gyorsan megfelelő haderőt mozgósítottak a határtól alig néhány kilométernyire sortűzzel fogadták őket. Az oroszok harcoknak a mi részünkről alig néhány könnyebb sebesülte van.

Az Uzsoknál lefolyt máramarosi harcokban megsebesült Szalós János és Ferő Pista népfelkelőket Kolozsvárra szállították a Tanító-háza kórházába és a két kolozsmegyeli, értelmes gazda egybehangzóan a következőket mondotta:

„A mieink a legkitűnőbb pozícióban vették föl a versenyt az oroszokkal. Ugy látszik nem erre számítottak, mert a mi első sortűzünk után nyomban megkezdtek a visszavonulást. Amíg mi ott voltunk, egyetlen egy ember sem halt meg közülünk és a sebesült

közül, amely a bolgár kormány és az egész bolgár közvélemény hivatalos megnyilatkozásának tekintendő.

Kifejti a rendkívül nagy jelentőséggel bíró és felháborító cikke, hogy Bulgária azért proklamálta semlegeségét a háború elején, hogy előkészüljön és alkalmassá váljon Macedóniát birtokba vegye. Bulgária erre nézve Törökországgal végleg megegyezett. Románia az utóbbi időben szintén elejtette a bukaresti szerződést, mintán Bulgária csak Macedóniát akarja elfoglalni. Görögország — ugyancsak a cikk — örült volna, ha Szerbiáért harcba szállana. A szerződés cikke így végződik:

„Az entente ígéreteiből már elég. El kell foglalni Macedóniát, még pedig a háború befejezése előtt, mert különben Oroszország meg fogja akadályozni.”

A szerbek újabb betörésének visszaverése.

Zimony, okt. 2.

A szerbek, akiket saját területükön előrenyomuló csapataink egyre jobban szorongatnak, hétfőn délután nyitván szét a szűkúthakat, hogy offenzívánkat valamiképpen befolyásolhassák, újabb betörést kíséreltek meg.

Mint múltkor, most is tervezetlen beengedték a szerb csapatot a különben lakatlan és kihalt vidékre, Mitrovicáról azonban nyomban utasították a szükséges katonai erőt, amely az újabb vakmerő betörés visszaverésére volt szükséges.

Mikor a szerbek reánk nézve alkalmassá válnak, több oldalról közrefogtuk őket, egy részüket elfogtuk, egy részüket megöltük, vagy a Szávába szorítottuk, igen jelentékeny részük pedig fejezetlenül maradt a parton lévő pontonokba, hogy még idejekorán elérhesse a Cigány szigetet. Menekülésük oly pánikszert volt, hogy egész felszerelésüket és municiójukat nagy részét is hátrahagyták. Az utcákon mindent felálltak elszórt felszerelési tárgyakat és patrónákat.

Nagyon sok kenyérrel, dohányjal, és sőt találtak csapataink, amelyeket a szerbek pár óra alatt összeharcoltak, hogy magukkal vihessenek Belgrádba, ahol bizonyára nagy élelmiszerhiány lehet. Nem is valószínű, hogy ezeknek a kétségbeesett betörési kísérleteknek nincs is más célja, mint hogy élelmiszereket zsákmányolhassanak Belgrád részére.

Szerbiában nincs hely a sebesültek számára.

Bics, okt. 2.

A Politische Korrespondenz jelentik Szalonikiból: Szerbiából már ismételtén az a hír érkezett, hogy orvosokhoz, különösen sebesültekben és betegápolókban, nagy a hiány. Ezenkívül nincsenek egészségügyi berendezések, köztársaság stb. Ez a hiány az utóbbi időben még sokkal éreztetette magát. Már nem tudják a sebesülteket és betegeket elhelyezni. Hír szerint a szerb kormány a görög kormányhoz fordult ezzel a kéréssel, hogy bocsásson kórházakat rendelkezésére, hogy

azokban a sebesült és beteg katonáit elhelyezhesse. A görög kormány azonban nem teljesítette a kérést.

A szerbek második védelmi vonala.

Szofia, október 2.

Népből jelentik: Piroban több mint ezer sebesült van összegyűjtve. Nincs elég orvos és elegendő orvos. A most behívott hátezer emberből álló legújabb újoncívolyamot, amely még hiányos képzésű, tegnap a harcmezőre küldték. A szerbek most nagy erőfeszítéssel dolgoznak a Novibazar — Kragujevac — Swiljac — Bosevac — Poszarevac vonal megvédésén, amelyet nehéz tűzérővel raktak meg. A szerb hadvezetés ezt a vonalat második és utolsó védelmi vonalnak jelölte meg.

Hátrálnak a franciák.

Berlin, okt. 2.

Fejő Elizavában az utóbbi napokban heves összecsapások voltak. Vasárnap a francia csapatok Aikirchen és Altmünsteren át dél felé visszavonulóban voltak. Hétfőn reggel még hevesebb lettek a csatározások délen, a francia csapatok a németek lámadása előtt Belfort irányába hátráltak. Nézéken is megkezdődött a francia csapatok visszavonulása.

Páris ostromra készül.

Genf, október 2.

A párisiak most már egészen bizonyosra veszik, hogy a németek a legrövidebb idő alatt ostrom alá fogják a francia fővárost. Gallieni tábornok, a város katonai parancsnoka, a németek előrenyomulását — bárha rövid időre is — feltartóztatva, elrendelte, hogy a külső erődökön kívül még futó árkokat, erődítményeket és egyéb akadályokat építsenek.

A katonai parancsnok és a városi hatóság közti differenciák megszüntetése fel, mert az ehhez szükséges elegendő munkások nem áll rendelkezésre. A franciák úgy látják, egészen elfelejtették a 70-71-es háború tanulságait, amikor ugyanez történt. Akkor is megvolt a szándék az ilyen erődítmények építésére, de nem valósították meg, mert a munkások és a város közötti munkabér differenciák merültek föl, amelyek elszállításra oly sokáig tartott, hogy az erődítmény munkálataikhoz csak nagy késedelemmel foghattak.

Előnyomulásunk Galiciában.

Bécs, okt. 2.

A Neue Freie Presse haditudósítója jelent: Néhány külföldi lap abból a feltevésből indul ki, hogy a második leMBERI csata után a San- és Visztula-vonalra mentünk vissza, de ezt a hosszú frontot nem tudjuk tartani a túlhatalmas ellenséggel szemben. Már Frigyes főherceg hadserogparancsa mutatja, hogy a külföldi sajtó feltevése téves volt. Hadseregparancsnokunk egyáltalában nem azt a hadállást választotta, melyről

főnt szó van. Hadseregünk aránylag csekély számú területen stratégiai igen kedvező pozícióban állott fel, amely lehetővé tette, hogy a német hadtestek érkezését harc nélkül bevárhassuk és velük az egyesülést végrehajthassuk. A szövetségesek haderei immár vállalva előnyomulnak.

Rend van az uzsoki szoros körül.

Budapest, okt. 2.

A Magyar Távirati Irodának jelentik Nyíregyházáról, hogy Máramaros megye főispánjától jött értesítés szerint csapataink Ötörmező téjében győzelmes csatákban megverték a Máramaros megyébe betört oroszokat, az ellenség rendetlenül visszavonult a határon. Ötörmező környékén a forgalom rendezett. Körömező környékén összegyűjtött csapataink szintén felvették a küzdelmet az orosz hadakkal, amelyek kifizései szintén rövidesen meg fog történni.

Izgatás a semlegeség ellen.

Bukarest, okt. 2.

Bár az entente-hatalmak minden követ megmozdítottak, hogy a francia-orosz-barát politikának érvényesülését az egész vonalon kezessé tegyék, akciójuk pozitív eredménye kimaradt az utcai tüntetések rendezésében. Bukarestben is tüntetést rendeztek hétfőn este a Párisban tanuló román egyetemisták. A Dicsőben tartott gyűlés után, melyen nagy hangon hirdették, hogy Károly királyból a román nemzet még akkor is Nagy Károlyi fog teremteni, ha a király nem adja hozzá beleegyezését, a Cíliá Viktória elzáró rendőrkordonon áthaladtak, de a katonaság, melyet a belügyminiszter felszólítására rendelt ki a tőrparancsnokság, visszaszorította a tüntetőket a melékutakba. A felzgatott és felbőszült tömeg erre nem állította követel megdobál a katonákat, mire a kirendelt vezénylő tiszt lovasul kiintézetett a csőcselék ellen. A töstök egy perc alatt megfutamtak a az első komoly fellépésre a legteljesebb nyugalom és csend állott be.

Az ántánt uszít a háborúra.

Bukarest, okt. 2.

Bár az ántánt hatalmak mindent elkövetnek, hogy a francia-orosz-barát politikának érvényét szerezzenek, eddigi akciójuk eredménye merült ki. Tegnapelőtt este Bukarestben is tüntetést rendeztek a Párisban tanuló egyetemi ifjak. A Dicsőben tartott gyűlés után, amelyen nagy hangon hirdették, hogy Károly királyból még akkor is Nagy Károly lesz, ha a király nem adja ehhez beleegyezését. A felzgatott tömegből többen a kirendelt katonákat követve dobálták meg, mire egyik vezénylő tiszt lovasul kiintézetett a tüntető tömeg ellen. Az utcákat megtisztították a tüntetőktől és egy félóra múlva helyre állt a rend és nyugalom.

NAPI NIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október. 3. Szombat. Róm. kath. Kandid vt. Protestáns Kandid vt. Görög Orosz szept. 20. Euszták vt. Nap kel 6 óra 1 perccor, nyug. ssik 5 óra 38 perccor.

Időjárás. Hőemelkedés és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgöny-prognózis: Melegebb, száraz. Déli hőmérséklet: 130 C.

Közgyűlés a vármegyén. Csánádvármegye törvényhatósági bizottsága a hó 5 én délelőtti tartja évnegyedes rendes közgyűlést Markovits Manó dr főispán elnöklésével.

Van-e Makón drágaság? Arra a kérdésre, hogy van-e Makón drágaság, igazán azt lehet felelni, hogy — nincs. Az indokolatlan ár-emelésnek a miniszter rendelkezései alapján kellő időben újat vágta a hatóság. Az idő háború folytán egyes élelmiszereknek ára nálunk nemhogy emelkedett volna, sőt inkább esett. Így a hús ára lényegesen olcsóbb, mint a háború előtt volt. Ma például igen olcsó a szárnyas, mi a háború előtt igen drága volt. Nem emelkedett a gyümölcs ára sem, talán azért, mert gyümölcsben a mi vidékünkön, a szőlőt kivéve, elég jó termés volt. Némli indokolatlan ár-emelkedése csak egy pár nap óta tapasztalható a liszt és kenyér árában. Mondhatjuk azonban, hogy még ez sem elviselhetetlen, bár teljesen indokolatlan, mert hisz a gabonaföldjeinkben elég jó volt szintén nemcsak nálunk, de ország-szerte a termés. A liszt és kenyér ára főleg pedig a mi nem áll arányban az ideai gabonatermással. Itt kell megemlíteni azt, hogy a hatósági kenyér sőt az eddig megfellelősen mérsékelte a kenyér árát és azt hisszük, hogy a hatóság ezután is meg fogja tartani a módját annak, hogy a liszt és így a kenyér ára indokolatlannal ne emelkedjen.

Mésztejt az utcákon. Az északi kolera az utóbbi esztendőben még mindig megfenyegített bennünket. És, hogy el tudjuk kerülni a kór pusztító rombolását, azt nem lehet másnak beudni, mint hogy a polgárság betartotta mindazon órálatékeket, fertőtlenítési rendelkezéseket, melyeket a tekintetben az illetékes hatóságok évről évre kiadtak. Most köztök okunk van félni a keleti veszedelemtől, mely ebben a háborús időben főleg az egyes harci színtereken, de már, mint közöltük, Magyarországon egyes városokban is fölötté a feljött. Nagyon nagy baj, hogy a háború is szedi áldozatait. Ez ellen alig tudunk védekezni, de az orvosok állítása szerint a kolerajárvány elterjedése ellen megfelelő tisztasággal, a kellő fertőtlenítéssel védekeznünk. A fertőtlenítés legjobb, leghatalmasabb, de egyáltalán legolcsóbb eszköze a méztej, ezért senki el ne mulassza, hogy háza tájékat naponta bőszegesen méztejjel felne öntöznék.

A szerajevói merénylet. Szerajevóból táviratozzák: Princip és társai bűnygyében október 12 én kezdik a törvényszéki tárgyalást. A vádiratokat a napokban kézbesítették a vádlottaknak, a kiket hazafülséssel vádolnak. A vizsgálat során ugyanis

megállapítást nyert, hogy a trónörökös-pár meggyilkolása csupán eszköz volt a hazaárulás előzésére. A 15 évnél idősebb vádlottakra, akik 15-én vannak, halálbüntetést kér kiszabni az ügyészség, a többire pedig 10-20 évi börtönt. A vádlottak közül 21 szerb, négy horvát. Foglalkozásra nézve van köztük 9 diák, egy tanító, egy hírlépiró, 9 kereskedő, 5 kézműves és 9 paraszt.

— Aszalt zöldséget és gyümölcsöt készítünk. A kormány, úgy látszik attól tart, (és bizonyára tudja, hogy miért) hogy a télen szűkebben leszünk az élelmiszereknek, vagy ami kapható lesz is a piacon, annak busás árát kell fizetni. A földmivelési miniszter igen komolyan arra figyelmezteti ugyanis a közönséget, hogy lehetőleg sok gyümölcs és zöldség konzervet készítsen télire. Evégből az összes állami és egyéb szakintézmények utasítást kaptak, hogy aszalt készületeiket engedjék át használatra a közönségnek.

— A makói rendőrség jótékonyága. A rendőrkapitányi hivatal tisztviselői és itthon maradt legénysége 1. hó 1-én felvett fizetésének 1 százalékát, 63 korona 12 fillért tevő összegben a vöröskereszt-egyesület céljaira adományozta. Ezt az összeget a mai napon küldik el az egyesület pénztárának.

— A husarak szabályozása. A rendőrség értesíti a lakosságot, hogy a rendőrségi épület előtt felállított sátrokban az I. rendű sertéshusnak kilója 1 kor., 40 fill., a II. rendű hus és ezalonna 1 kor., 20 fill., III. rendű hus 1 kor., — más hentesnél az I. rendű sertéshus kilója 1 kor., 60 fill., II. rendű hus és ezalonna 1 kor., 40 fill. és a III. rendű hus ára 1 kor., 20 fillér.

— Intézkedés a marhavész ellen. A rendőrhatalóság egyik miniszteri rendelet alapján ma a következő rendeletet adta ki: A keleti marhavész most már nemcsak Románia felől, hanem Oroszországról is fenyeget. Mintán ezen állati betegség kizárólagosan károsíthatja az egész országnak, ismételt figyelmetem és felhívom az összes állattulajdonosokat, hogy az állataikon észlelt bármilyen betegség vagy esetleg elhullást a lehető legelőbbre jelentse be. Előzetesen minden más következményektől, aki az elhullást vagy betegedést későn jelenti be, nem kap kártalanítást az államtól.

— A virilis névjegyzék elleni felbuzdíásokat ma délután tárgyalta Markovits Manó dr főispán előkelte alatt a vármegye bíráló választmány. Az igazoló választmány által összeállított névjegyzék elleni felbuzdíások közül kettőt vette figyelembe: Dr. Slezky Józsefét és dr. Diósszilágyi Józsefét, akiket felvett a legelső adó listák közé.

— Behívták a haza engedett póttartalékosokat. A póttartalékosok behívása alkalmával, mint az ismertetes, a behívott póttartalékosoknak nagy részét Makóra is vissza bocsátották. Ma azután 100 behívó érkezett Makóváros katonai osztályához, melyen behívják a miniker haza engedett póttartalékosokat, kiknek a hó 5-ig kell Szegeden jelentkezniük.

— Iskolás gyermekeink szedik a szeder levelet. Ismertetjük a miniszternek azt a rendeletét, melylyel elrendeli a katonák számára a szeder levél szedését, hogy abból téli idején a katonáknak teát készítsenek, mivel a szeder levél forró vízzel leöntve nagyon sok tekintetben pótolja az orosz teát. A szeder levél szedése országsszerű a tanítók, illetve az iskolás gyermekek feladatát képezte. Ezek az

tán dicsegetően megféleltek eme kötelességüknek országsszerű. Különösen a makói iskolák növendékei tettek ki magukért. Örösi menyiségű szederlevelet szedtek össze, melyet most szárlanak a gazdasági ismételő iskolában.

— Járványos állatbetegség a szomszédban. Apátfalván a ragadó száj- és körömfájás szörványosan fellépett, miért is a hatóság elrendelte a forgalmi zárlatot.

— Adományozás. Medgyesi Antel csatorna örök 4 koronát adományozott a katonák téli ruházására. Szerkesztőségünk ezt az összeget rendelkezési helyére juttatta.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Nagy Gy. János 14 napos, Proska Géza 3 hónapos, Szántó Mihály 12 hónapos korában.

Aki két vitézségi érmet kapott.

— Egy magyar katona hőstette a déli harcúterén. —

Temesvár, október 2.

A temesvári püspöki palota kórházában fekszik sebesülten egy hős magyar katona, aki rövid időn belül két vitézségi érmet kapott a déli harcúterén és mindezekon kívül örmesterré lépett elő. A vitéz katonát Nagy-Mélykúti Eleknek hívják, 30 esztendő és béke idején földműves. Nagy Elek Zentáról vonult be ezredéhez, majd lekerült a déli harcúterre.

A püspöki palota II. számú kórtermében fekszik a hős katona az ágy szélén ott ül fiatal felesége, szemében a büszkeség könnyeivel, a földön pedig a kis fia játszadozik. Az értelemes beszédű, szerény katona csak hosszabb négatásra kezdett bele beszédébe.

— Hát úgy esett a dolog kérem, hogy augusztus 20-án az I. hegyen szembe kerültünk a szerbekkel. Ez volt az első ütközetem. Én negyedmaggammal mint patrul jóval előbbre jártam, mint a seregünk, amely mögöttünk erősen lövöldözött az ellenségre. A hogy tetején lévő szerbek dühösen vizionozták a tüzelést, de nekünk csendtelenségben nem történt bajunk. Egyszerre elhallgatott a fegyverropogás és mi négyen rohantunk fel a hegyre, neki az ellenségnek. A szerbök azt hitték bizonyára, hogy most jön a szuronyhóma és szintén beszűntették a tüzelést.

— Csak mi négyünket látták a szerbek. Többi katonánk ledett helyen lévén, nem voltak láthatók, de a mi megjelenésünk is annyira megrémítette őket, hogy egy pillanat alatt sikerült harminckét szerb gyolagos katonát, egy főhadnagyot és egy hadnagyot lefegyverezni és elfogni. Négyen vittük le kélezás méter távolságban mögöttünk lévő csapatunkhoz harmincnégy szerbet, akik csak akkor voltak észre, hogy négy bátor legény úgy megrémítette őket, hogy a tüzeről félve, megadták magukat. Felőbbvalóim azt mondták, hogy ez az én vitézségemnek köszönhető és ekkor napiparancsba jött, hogy a II. osztályu ezüst vitézségi érdemkereszttel tünteték ki.

— Szeptember 14-én történt a másik eset, amiért elő is léptettek örmesterré. A szerb tüzérség kitudón védett helyről eszevesztetten lövöldözött a mi csapatainkra és veszedelmes kezdett lenni a helyzet. A brigadéros ur ekkor felszóltott bennünket, ki vállalkozik az ellenséges ágyuk elfoglalására? Nyolcvan jelentkeztek, köztük én is. Eliszántan indultunk neki a szerb tüzérségnek, négyen közülünk meg is sebesültek, — ezek szegények meghaltak, — mi pedig megkerülve az ellenséges ütegeket, hatalmas hajrá kiáltásokkal elfoglaltuk az ágyukat. Én és több társam ekkor két ágyut zsákmányoltunk, sok löszorrel és elfogtuk a szerbek tüzérjeit is. Nehéz, elkecsereedett tusa volt, a szerbek nem voltak elkészülve ilyen vakmerő támadásra, de hála Istennek sikerült. Ekkor kaptam az I. osztályu vitézségi érmet és napiparancsban jött, hogy örmesterré léptem elő.

— Hat nappal később sebesültem a balkezemen, egy szerb golyó átfurta a negyedik ujjamat, de már nincs semmi bajom. Mehatnék már megint vissza, de a doktor ur még nem enged...

Megnyílik a részleges interurbán-telefon.

Arad, Makó, Szeged és Mezőhegyes között szabad a telefon.

A mozgósítás elrendelése óta tudva előzőleg az interurbán és a törvényhatósági telefonforgalom teljesen megszűnt. Néhány héttel ezelőtt a törvényhatósági telefonhálózatot átadták rendelkezésnek, az interurbán azonban még most is szűntel. Bár mennyire igyekeztünk is beleszoani a kivételes állapotokba, egész természetesen, hogy a telefont, a melynek gyors szolgáltatásossága ma már nélkülözhetetlen, mennél előbb óhajtjuk ismét igénybevenni.

A kormány nagyon jól tudja, hogy az interurbánra milyen szükség van és ezért a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a részleges interurbán telefonforgalmat ismét megnyissák.

A telefont azonban egyelőre csak a következő vonalokon lehet használni: Budapest—székesfehérvári, budapest—székesfehérvári—veszprémi—balatonfüred-füredi—tapolcai, budapest—székesfehérvári—nagykanizsai, budapest—túzóok—balatonboglári—keszthelyi, budapest—szombathelyi, budapest—székesfehérvári—balatonföldvár—balatonboglár—kapovári, székesfehérvári—várpalotai, győr—pápa—cellőmbök—szentgáti—veszprémi, győr—csolnaki, sopron—szombathely—zalaegerszeg—nagykanizsai, nagykanizsa—keszthely—tapolcai, tapolca—sümegi, losonc—rimaszombat—putnok—miskolci, balassagyarmat—ipolygási, szeged—makói, szeged—makó—aradi, szeged—makó—püspöktelei, szeged—makó—mezőhegyesi, arad—mezőhegyesi és kiskunfélegyháza—ozongrad—szentesi viszonylatokban.

Makóról tehát csak Szegedre és Mezőhegyesre lehet beszélni az új intézkedés értelmében. A többi vonalat még az állami beszélgetések veszik igénybe. A legfontosabb volna, ha Arad és Budapest között nyílt volna meg újból k telefonösszeköttetés. De erről egyelőre, a szerb büntető expedíció befejezése előtt, aligha lehet szó.

Makó Szegeden át mégis összeköttetésbe kerülhet a külvilággal és ha Szegedet beháposolják a budapesti forgalmi körbe, Makó Budapesttel is összeköttetésbe kerül.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb parcellákban bérbeadó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himió és egyéb ragályos betegségek fokozottabb erővel lépnek fel, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer keznél legyen. A jelenkor legjobb fertőtlenítőszer a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 filléért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegségek fertőtlenítésére, antiszeptikus köztözekeknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elbáritására, nőknek aléti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform-szappan

finom, gyenge piporeszappan 1 százalék lysiformot tartalmaz és antiszeptikus hatáson. Alkalmazható a legkönnyebb bőrrre, még seccsamóknál is: szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kisrlet és Ön a jövőben kizárólagosan szappant fogja használni. Darabja 1 korona.

Fodormentalysiform

erősen antiszeptikus hatásu szájviz. Szájbuzi rögtön és nyomtalanul eltünteti és fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízbe. Eredeti üvege 1 K 60 f. Az összes lysiform-készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában és abban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség és fertőtlenítés című érdekes könyvet. — Ahol Lysiform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk 6 korona előzetes beküldése esetén 3 üveg Lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Muranyi vegyészeti gyára UJPESTEN.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(619) 83. fejezet.

Néma sírok.

- Pi... ros... kám...
Sán... dor... sze... sze
... res... sé... tek... egy-
mást... susogta elhaló hangon
és visszahanyalt Piroska kez-
lére.

- Imádkozunk, mondá a pap
a beállított mély csöndben. A nagy-
asszony kiszenvedett...

Piroska lassan, óvatosan párná-
jára fektette nagyanyját és lelérd-
delt.

Lelérdelt mindenki a halottas
szobában és halkán, meghatottan,
elfogult szívvel mondták a pap
után az Ur imáját.

84. fejezet.

Az öltöző homályában.

A római cirkusz a „Via de
Nazionale” végén volt felépítve,
nem olyan sátor bódé volt ez,
mint a St. Andreai cirkusz. Főbb-
csinálták a oldalait itt-ott téglával
rakták ki.

A kóbor művészcsoportok ugyan-
csak felvitte innen a dolgát.

A társulat tagjai tekintélyre, a
fúlszónos pedig — hiteltre tett
szert.

Az öltözők deszkákból voltak
ugyan öszerezőve, de a hölgyek
fűkelt, különösen pedig a Már-
táti, nehéz drapériákkal, szőnye-
gekkel és virágokkal rakták
tele.

A pipere-fűző előtt karos gyer-
tyelertő állott, Márta azonban

csak egyetlen szál gyertyát gyuj-
tott meg benne, látott ennek a
világánál is öltözőkődni, a többi
gyertyát sajnálta, takarékoskodott
az igazgató zsebének.

Az öltöző háttérében bordó
színű bársony pamlag állott.

Keskeny és kurtá pamlagocska,
alig elég két személynek.

Ez a pamlag az előkelő látoga-
tók számára volt oda állítva.

A pamlag mellett és fölötté ne-
hez függöny díszítette a fülkét.

A függöny leomló szárnyai
mögött nem egy, de két ember is
elrejtőzhetett.

Pietro a függöny szárnyak
egyikét választotta búvóhelyül.

Morello herceg az előadás kö-
zepe táján szokott Márta öltöző-
jében megjelenni.

Pietro megvárta, míg az öreg
herceg páholyában készülődni
kezdett a akkor surrant a Márta
öltözőjébe.

Az öreg herceg mosolyogva lé-
pett az öltözőbe.

Egyik kezében ébenta botját
tartotta, másikban nagy stanicli
cukorkat hozott magával Márta
számára.

Galambsz haja gavallérosan
volt fésülve, egyik szemé előtt
pedig egy monokli csillogott.

- Jó estét, szép gyermek, kö-
szönök az öreg a magyar ruhába
öltözött a a fűző előtt forgozó
leányt.

- Jó estét herceg ur, viszontza
Márta szelíd mosolygással. Foglaj-
jon helyet.

- Köszönöm, köszönöm...
Ime, fogadja ezt a kis nyulánka-
got. Magam válogattam össze, azt
hiszem, jó lesz, pompás lesz...
(Folyt. köv.)

Friss must kapható:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Kiadó hagymaföld
(szőlőség, gabona és lucernásnak)
Iritz Miksánál.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szepítő, májfelt,
aró- és közhűrség és min-
denféle bőrtisztatás ellen
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfjítő szer.
Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjítő 1 ko-
rona piperezerek több készletben ár-
makkal lettek kifizelve.

Hirdetmény.
Soványban lévő mintegy 1800 □ öl
irtás alatt lévő szőlő földem vetemény
vagy gabona alá, továbbá a kortyo-
góban lévő faj szőlővel és faj gyü-
mölcsfákkal beállított mintegy 2100
□ öl földem feles művelés alá bárbe-
adatik 1914. év november hó 1-től,
1915. évi október hó 31-ig.
Réthly Károly
ügyvéd.

Legjobb
aszali- és gyógyborok
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

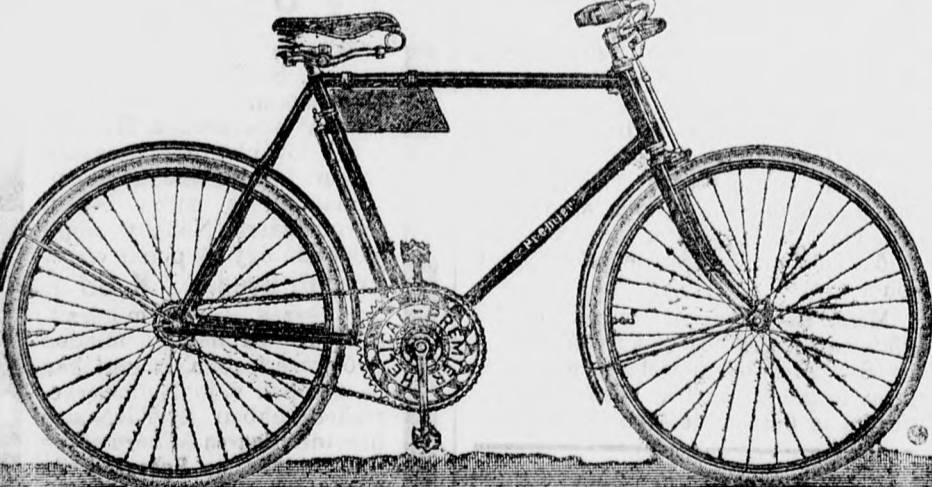
Szép
cukor-paradicsom
naponta friss szedés kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Herés árpa szalma, polyva
kazalonként és ölenként eladó közel
a városhoz
IRITZ MIKSÁNÁL.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a tech-
nika legújabb vívmányának, a légnyomáson...
„EOLOS” házicsengők „EOLOS” olcsósága mellett biztos és
rendkívüli tartós üzemű, úgy hogy ezen
tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül
a t. gazdaközönség szives tudomására hozom, hogy különféle legújabb
x x gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű x x
„Kühne”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szives figyelmükbe.
Tisztelettel
Gulácsi János vasipartelepe **Makón.**
és gépraktára
TELEFON-SZÁM: 50. TELEFON-SZÁM: 50

Makulatur-papír
kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Világhírű eredeti
Helical Premier és Alfa kerékpárok

Legjobb minőségű piros és szürke hegyi gummik, lámpák,
mindennemű kerékpáralkatrészek.
Varrógépek, éneklőgépek, hanglemezek, hang-
versenyűk, ezen gépek alkatrészei. Vizmentes
ponyvák, KENDERZSÁKOK. Permetezők,
gummicsövek, MÉRLEGEK legolcsóbban
GLÜCK SAMUNÁL, MAKÓ.
Kedvező fizetési feltételek!

**Zeitler Rudolf és társai gőzmalom
és jéggyár részvénytársaság Makó.**
Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives
tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást
már megkezdtük és
KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG
malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető.
Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi
lisztüzleteinkben kapható.
50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Első magyarországi sírkőgyár.
Nálam az összes márvány- és
:: granit sírkövek ::
25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig
voltak, mivel azokat újonnan berende-
zett gyáramban magam készítem.
Vasbeton sírboltokat
6 személyre, 25 évi felelősség mellett
800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre,
kamatmentesen.
GLÜCK LAJOS
Makó, Szegedi-utca, saját ház.